Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dn.10 listopada 1932 r. 83.

T r e ś ć n u m e r u:

---o0§0o---

1."J a u n a k a s Z i n a s" o k r y z y s i e n a Ł o t w i e.
"Jaunakas Zinas" /252.XI.32/:Według danych Dep.Statystycznego, liczba bankructw wynosiła w 1930 r. 82, zaś w 1931 - 162 na sumę 9,75 milj.łt., liczba upadłości w 1930 r. 34, w 1931 zaś wynosiła 115 na sumę 11,5 milj.łt. Z licytacyj sprzedano w 1931 r. 491 nieruchomości miejskich i 2.241 wiejskich. Weksli protestowanych było w 1931 r. 378.634 na sumę 78,4 milj.łatów. Import towarów wyniósł w 1930 r. 300 milj.łt., zaś w 1931 177,1 milj.łatów. Bilans handlowy w 1931 r. był pasywny, wynosząc 13,3 milj.

Tonnaż okrętów, które przybyły do portów łotewskich i stamtąd wypłynęły znacznie się zmniejszył. W 1913 r. wynosił on 3,6 milj.tonn netto, w 1930 r. 2 milj.tonn netto, w 1931 r. półtora milj.tonn netto. Liczba bezrobotnych w 1930 r. wynosiła 4 tys., w 1931 r. - 10.020, obecnie zaś 21.935. W 1931 r.obcokrajowców na Łotwie było pracowników umysłowych 1.794, robotników fizycznych 11.222, służących 2.064, robotników sezonowych 24.020. Ogółem 39.100.osób.

2. H a n d e l z a g r a n i c z n y p a ń s t w n a d b a ł t y c k i c h w p i e r w s z e j p o ł o w i e 1 9 3 2 r.
"Latvijas Sargs"/z 7.XI./: Według niemieckich danych statystycznych handel zagraniczny państw nadbałtyckich w pierwszem półroczu r.b. przedstawiał się jak następuje: eksport: Estonja eksportowała towarów za 21,7 milj.marek niemieckich /o 43,5 milj.mk. mniej niż w tym samym czasie r.ub./, Łotwa eksportowała za 39 milj.mk./o 37 milj.mk mniej niż w r.ub./, Litwa za 41,9 milj.marek /o 27,4 milj. mk mniej niż w roku ubiegłym/, Finlandja za 128,2 marek /o 31,1 milj.mk. mniej niż w r.ub./, Polska za 254,8 /o 43,1 milj.mk.mniej/. Procentowo spadł najwięcej eksport estoński i łotewski.

Import: Estonja importowała w pierwszem półroczu r.b. towarów na 20,9 milj.marek niemieckich /o 39,9 milj.mk. mniej niż w r. ub./, Łotwa za 31,3 milj.mk./o 60,4 milj.mk. mniej niż w r.ub./, Litwa za 33 milj.mk./o 43,7 milj.mk. mniej niż w r.ub./, Finlandja za 90,5 /o 44,5 milj.mk. mniej niż w r.ub./, Polska za 205 milj.mk. /o 46,1 milj.mk. mniej niż w r.ub./. Procentowo spadł najwięcej import łotewski/.

3. B u d o w a t r z e c i e j c u k r o w n i ."Latvijas Sargs" /z 7.XI.32/: Gabinet Ministrów uchwalił ogłoszenie 4 grudnia r.b. przetargów na budowę trzeciej cukrowni. Cukrownia ma stanąć w Lipawie.

4. K o n f e r e n c j a p o s t ę p o w c ó w l e t g a l s k i c h ."Pehdeja Brihdi" /253/: W tych dniach odbyła się w Rzeżycy konferencja postępowców letgalskich z udziałem 80 delegatów. Uchwalono m.in. domagać się budowy cukrowni w Rzeżycy. O ile żądanie to nie będzie spełnione, postanowiono wystąpić z rządu.

5. Z d z i a ł a l n o ś c i m o n a r c h i s t ó w ł o t e w s k i c h ."Pehdeja Brihdi" /253/:"Socjaldemokrats" zamieścił odbitkę listu, z którego wynika, że monarchiści rosyjscy mieli w

Rzeżycy tajną radjostację nadawczą.

6. Odwołanie ministra Spr. Zagr.?"Pehdeja Brihdi" /253/: W sferach politycznych krążą pogłoski, że partja nie popiera ministra Zarinsza, uważanego za członka bloku pracy chrześcijańskiej. Przy mianowaniu Zarinsza ministrem Spr. Zagr. wynikły nieporozumienia, gdyż niektóre frakcje myślały, iż należy on do związku rolników. Po objęciu teki spraw zagr. wszedł on do partji pracy chrześcijańskiej. Obecnie partja ta uważa, iż Zarinsz przerzucił się do centrum demokratycznego i dlatego zapowiada jego odwołanie.

7. Łotewsko-estońska unja celna."Jaunakas Zinas" /253/: W tych dniach minister Spr.Zagr.Zarinsz konferował z prezesem delegacji łotewskiej Kacenem. Uchwalono zwołać w najbliższym czasie pierwsze posiedzenie komisji i podjąć prace przygotowawcze w kierunku realizacji łotewsko-estońskiej unji celnej. Z Tallina komunikują, że i w Estonji sprawa unji stała się bardziej żywotna, co świadczy, że obie strony tą sprawą się interesują.-

8. Kolejny antypolski artykuł "Pehdeja Brihdi". "Pehdeja Brihdi" /255/: Pomimo wielkich wysiłków i presyj dyplomatycznych, politykom polskim nie udało się otworzyć zamkniętych szkół. Otrzymywane z zagranicy znaczne środki pieniężne były częściowo zużyte na utrzymanie nauczycieli-Polaków, zamieszkałych w rejonie zamkniętych szkół i zajmujących się tajnem nauczaniem dzieci. Władze bezpieczeństwa sparaliżowały tę akcję, wysiedlając nauczycieli do strefy pogranicznej. W związku z tem politycy polscy przerzucili się w drugą krańcowość. Pragnąc ratować ,co się jeszcze da, zwrócili się oni do M-stwa Oświaty i miejscowych zarządów szkolnych, proponując przydział bezrobotnych nauczycieli-Polaków do szkół państwowych i obiecując nawet polityczną "lojalność". Nauczyciele byliby w takim razie politycznymi komisarzami polskimi w szkołach rządowych i kultywowaliby wśród uczniów "polskiego ducha". Pedagodzy łotewscy przeciwko temu protestują. Mimo to Polakom się udało przydzielić do szkół nawet obcokrajowców księży. Tak np. w gimnazjum białoruskiem w Dyneburgu zamiast poprzedniego prefekta ks.Batury, urzęduje obecnie ks.Gajlewicz, obywatel polski. To samo dzieje się w Rydze, gdzie wykłada wysiedlony z Iłłukszty ks.polonizator Skakowski /obywatel polski/. Niemniej gorliwie prowadzą swą polonizatorską robotę księża, którzy zdołali uzyskać obywatelstwo łotewskie. Do takich należą: ks. Ławrynowicz w Dyneburgu, ks.Stryczko w Pasieniach i inni.

ESTONJA.1.Dochody państwa w ciągu 7 mies. "Päewaleht" /306/:W ciągu 7-miu mies. r.b. wpłynęło dochodów do kasy państwowej na sumę 5,43 milj.koron /w 1931 r. w tym samym okresie - 6,25 milj.koron/.

Zmniejszyły się:dochody celne - 21%, dochody stemplowe o 19%, akcyzowe o 15%, dochody z kolei o 15%, doch. z monopolu spiryt. o 12%, dochodyz poczt o 10%.

2. Regulacja eksportu lnu."Rev.Ztg."/256/: W r.ub. wywieziono z Estonji 4083 tonn lnu. W przyszłości eksport lnu będzie się odbywał przez Tallin i Parnawę, punktem zaś kontrolnym będzie Wałk. Zaznaczyć należy, że z 16 firm lniarskich pracuje obecnie 13. Szczególną uwagę postanowiono zwracać na opakowanie i sortowanie według gatunków, by w ten sposób osiągnąć lepsze ceny zagranicą.

3.Eksport baraniny do Szwecji."Rev.Ztg." /253/:W miesiącu ubiegłym wywieziono 4000-4800 owiec. Obecnie jednak popyt się zmniejszył, ponieważ wywozi się tygodniowo tylko 800 owiec.

Eksport jaj w październiku."Rev.Ztg."/255/: W październiku wywieziono z Tallina 3.125.520 jaj /w r.1930 - 3.289.680 jaj/.-